

Voorlopig activiteitenplan kerkuil

Achterweteringseweg 30 te Maartensdijk

Stichting vrienden van Eyckenstein

Colofon

Projectleider

P. van Dam BSc

Contactgegevens

pieter@habitus.nl

06-11750822

Rapportage

P. van Dam BSc

Rapport

EYCK2017-2-RAP1

In opdracht van

Stichting vrienden van Eyckenstein

Contactpersoon

A. Hoogesteger

Opleverdatum

8 maart 2018

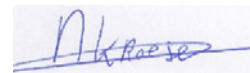
www.habitus.nl

Kwaliteitscontrole

N. Kroese BSc

Datum kwaliteitscontrole

8 maart 2018

Paraaf

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport (inclusief foto's) is enkel toegestaan onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootse zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus natuur & landschap geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen.

INHOUDSOPGAVE

1. Aanleiding	4
2. Projectgebied en functies	4
3. Voorgenomen werkzaamheden	4
4. Staat van instandhouding	9
5. Wettelijk belang	9
6. Alternatieven	11



1. Aanleiding

Ter plaatse van de Achterweteringseweg 30 te Maartensdijk wordt een erf herontwikkeld. Hierbij worden alle opstallen gesloopt. Er is een ecologische quickscan uitgevoerd (Adviesbureau Mertens B.V., rapportnr. 2017.2731). Hieruit blijkt dat in de schuren sporen zijn aangetroffen van de kerkuil. Daarna is soortgericht onderzoek naar de kerkuil uitgevoerd (Habitus natuur & landschap, kenmerk HOPR2017-1-RAP1, 22 december 2017). Hieruit is gebleken dat er een nestplaats en diverse rustplaatsen van de kerkuil aanwezig zijn in het projectgebied en dat er ontheffing dient te worden aangevraagd voor overtreding van Artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming voor de kerkuil.

2. Projectgebied en functies

Het projectgebied en de functies voor de kerkuil zijn weergegeven in figuur 1. Voor alle resultaten van het voorgaande onderzoek wordt verwezen naar de betreffende rapportages, zoals genoemd in paragraaf 1.



Figuur 1: projectgebied met vastgestelde functies (Bron luchtfoto: PDOK, 2015).

3. Voorgenomen werkzaamheden

Onderstaand is de manier van werken beschreven. Hierin zijn ook de maatregelen verwerkt die worden genomen voor compensatie en voor het voorkomen van doden of verwonden van vleermuizen.

Alle opstallen in het projectgebied worden gesloopt. Er wordt niet 's nachts gewerkt en er staat 's nachts gedurende de periode van de werkzaamheden ook geen verlichting aan. Vervolgens wordt het gebied ontwikkeld conform de kaart in bijlage 1 van dit rapport. De werkzaamheden starten zo snel mogelijk, dat wil zeggen wanneer alle vergunningen en ontheffingen verleend zijn.

De sloop wordt in beginsel uitgevoerd in de periode september 2018 tot en met januari 2019. De sloop wordt pas in gang gezet wanneer aan beide onderstaande voorwaarden is voldaan:

1. De compensatie is gerealiseerd zoals beschreven onder paragraaf 3.1. De De sloopwerkzaamheden kun-



nen op zijn vroegst starten 3 maanden na het ophangen van de nestkasten. Hiermee krijgen de kerkuilen de tijd om de nieuwe plek te vinden en om er aan te wennen, volgens het kennisdocument Kerkuil Bij12, 2017, pagina 25). De kerkuilen krijgen zo de kans om te wennen aan de nieuwe verblijven.

2. Er is vastgesteld dat de kerkuilen niet broeden in de te slopen opstallen (met name de paars aangegeven schuur op figuur 1), volgens de methode in paragraaf 3.2.

3.1. Compensatie

Er worden drie nestkasten opgehangen op het naastgelegen erf. De compensatie voldoet aan alle voorwaarden uit het kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017). De locaties van de nestkasten is te zien op de kaart in figuur 2. Er wordt gekozen voor het model op pagina 46 van de Handleiding kerkuilen voor beschermers (Jong J. de, 2013). Dit type is [hier](#) te bestellen.



Figuur 2: compensatie in de vorm van nestkasten op het perceel ten westen van het projectgebied

De kasten worden opgehangen in kapschuren. Beide kapschuren zijn 'bekend' bij het kerkuilpaar. In de schuur van kast nr. 1 (zie figuur 2) zijn braakballen van de kerkuil aangetroffen.

Het erf is in eigendom bij de initiatiefnemer en wordt verpacht aan een extensieve agrariër. Er zijn geen ontwikkelingsplannen met dit erf. De schuren zijn wel asbesthoudend. Mogelijk moet dit in de toekomst worden gesaneerd maar hierbij zal de schuur dan worden hersteld waardoor de functionaliteit voor de kerkuil hetzelfde zal blijven. Kast 1 (zie figuur 2) hangt in een oude hooischuur. Kast 2 en 3 hangen in een grote opslag schuur. Op de onderstaande foto's zijn de locaties en de beoogde plaatsing van de kasten weergegeven.



Figuur 3: kast 1 (volgens figuur 2)



Figuur 4: kast 2 (volgens figuur 2)





Figuur 5: kast 3 (volgens figuur 2)



Figuur 6: schuur kast 1 (volgens figuur 2)



Figuur 7: schuur kast 2 en 3 (volgens figuur 2)

3.2. Zorgvuldig werken

Deze maatregelen worden genomen om de directe vernietiging van een in gebruik zijnd nest te voorkomen. Hiermee wordt invulling te geven aan de zorgplicht en wordt overtreding van artikel 3.1. lid 1 van de Wet natuurbescherming (doden of verwonden) voorkomen. Tevens zorgen deze maatregelen ervoor dat de ecologische effecten van de werkzaamheden minimaal blijven omdat de kerkuil zijn broedcyclus kan voltooien.

De sloop van alle opstallen wordt in beginsel pas gestart tussen september 2018 en januari 2019, **nadat een ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat er op dat moment geen uilen broeden in de schuur.**

Het uitgangspunt is dat de kerkuil zijn natuurlijke broedcyclus kan voltooien in 2018. Kerkuilen kunnen het gehele jaar broeden, met een piek (eerste legsel) in het voorjaar. In slechte muizenjaren broeden kerkuilen echter niet en ook is het niet uitgesloten dat ze op eigen initiatief van locatie veranderen. Mochten de kerkuilen in de kwetsbare periode van 2018 door natuurlijke omstandigheden niet in het projectgebied broeden, dan zijn er geen ecologische redenen om de werkzaamheden uit te stellen.

Het nest van de kerkuil kan zich overal in het dak van de schuur (zoals paars weergegeven op figuur 1) bevinden. Niet het gehele dak is inspecteerbaar, dus het is onmogelijk om op basis van een visuele inspectie aan te tonen dat de kerkuil niet meer broed in de schuur.

Manier van vaststellen afwezigheid broedende uilen

Aangenomen kan worden dat de kerkuil niet meer broed in de schuur wanneer overdag middels een visuele inspectie is vastgesteld dat de bekende nestplek niet in gebruik is en aan de voorwaarden in de volgende alinea is voldaan. Een in gebruik zijnd nest is te herkennen aan de verzorgde nestplek, warme en meestal onbeschadigde eieren en eventueel een broedende uil. De locatie van

de bekende nestplek is weergegeven op foto's in de rapportage nader onderzoek (Habitat natuur & landschap, kenmerk HOPR2017-1-RAP1, 22 december 2017), pagina 7 en 10. Deze inspectie wordt op zijn vroegst uitgevoerd in juni, omdat de kerkuil in de vestigingsfase gevoelig is voor verstoring (SOVON, soortenpagina kerkuil). Als de nest plek niet in gebruik blijkt te zijn worden ook zoveel mogelijk andere delen van het dak geïnspecteerd.

Omdat alleen een visuele inspectie van het nest niet voldoende uitsluitsel geeft, moet ook aan één van de volgende voorwaarden zijn voldaan:

1. De kerkuil broedt in één van de opgehangen nestkasten, zoals beschreven in paragraaf 3.1, of;
2. Tijdens drie gerichte avondbezoeken (start met zonsondergang, duur 2 uur) in de periode eind mei - eind augustus worden geen aanwijzingen van nestelende uilen opgedaan. Aanwijzingen van nestelende uilen zijn:
 - roepende jongen vanaf het nest (jongenfase).
 - voedselvluchten van beide oudervogels (jongenfase).
 - één uil blijft het gehele bezoek in de schuur en de andere uil voert voedselvluchten uit (broedfase, waarbij het vrouwtje broed en het mannetje het vrouwtje voert). Om dit vast te stellen wordt tijdens het bezoek niet in de schuur gelopen maar wordt de schuur van een afstand in de gaten gehouden op uitvliegende uilen.

Het is te allen tijde aan de ecologisch deskundige om, los van het bovenstaande, op basis van zijn waarnemingen in het veld, een inschatting te maken van het wel of niet in gebruik zijn van het nest van de kerkuil. Hierbij wordt ook gekeken naar de ontwikkeling van sporen in de schuur, zoals braakballen en uitwerpselen.

4. Staat van instandhouding

De Staat van Instandhouding van de Kerkuil als broedvogel in Nederland is gunstig (SOVON, soortenpagina kerkuil). De staat van instandhouding is gunstig op alle beoordelingsgebieden, dus zowel op populatie, verspreiding, leefgebied, toekomst en eindoordeel.

De landelijke stand klapte begin jaren zestig in als gevolg van de strengste winter van de twintigste eeuw. Herstel werd vooralsnog gefnuikt door intensivering van agrarisch grondgebruik en het verdwijnen van nestgelegenheid. Intensieve nestbescherming en series van zachte winters brachten de stand terug op het oorspronkelijke peil. Rond 2010 nestelden er in daljaren tenminste 1500 paren en in topjaren rond 3000 (SOVON, soortenpagina kerkuil).

Het project heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de kerkuil. Er worden alternatieve broed- en rustplaatsen gerealiseerd (zie paragraaf 3.1) waardoor het territorium behouden blijft en het aantal broedende kerkuilen niet afneemt. Door de manier van werken (zie paragraaf 3.2) wordt de kerkuil niet gestoord in de broedcyclus. De ingreep heeft dus geen effect op de reproductie.

5. Wettelijk belang

Er zijn twee wettelijke belangen voor deze ingreep, namelijk:

1. Volksgezondheid en openbare veiligheid. Uit twee rapporten blijkt dat er asbest aanwezig is in de schuur (kenmerk 17-8982.A3 – Asbestonderzoek, Achterweteringseweg 30 te Maartensdijk, d.d. 8 september 2017) en in de bodem onder de schuur (Econsultancy, rapport 4861.002 versie D1, d.d. 19 januari 2018). Deze asbest dient te worden gesaneerd. De schuur staat op dit moment leeg en is niet in gebruik. In combinatie met het hieruitvolgende risico op kraak en brandgevaar, is de asbest een extra groot risico voor de volksgezondheid.
2. De ontwikkeling van het erf wordt uitgevoerd om de benodigde financiering te realiseren voor het omleggen van een landbouwpad, dat nu door een bosje met een dassenburcht loopt. Het bosje bevindt zich circa twee kilometer ten noorden van het projectgebied. De locatie van de dassenburcht en het plan om het pad om te leggen is te zien in figuur 8. Om het pad om te leggen moet nieuwe grond worden aangekocht ten westen van het bosje. Het plan is om deze grond te kopen van Staatsbosbeheer, als onderdeel van een groter grondruil project. Dit perceel zal daarbij wel het natuurdoel behouden.



Het landbouwpad wordt op dit moment gebruikt voor het beheer van de ten noorden en zuiden van het bosje liggende percelen. Het omleggen van het pad zal leiden tot minder verstoring van de dassenburcht en alles wat in het bosje leeft. Voor zover bekend zijn dit in ieder geval reeën. Ook broedende roofvogels zoals de buized zijn aannemelijk op deze plek. Naast het omleggen van het pad wordt in de verdere toekomst ook beoogd een verbinding in de vorm van een strook bos/struweel aan te leggen tussen het dassenbosje en het groenlint langs de Graaf Floris v Weg.



Projectie: Rijksdriehoekstelsel

Legenda

-  Dassenburchten
-  Knotwilgen
-  Watergang
-  Huidige weg (komt te vervallen)
-  Bestaande weg
-  Nieuwe weg (nog aan te leggen)

Landgebruik

-  Agrarisch gebruik
-  Poel
-  Bos



Getekend d.d.: 24-3-2016
 Auteur: Ir. W. (Wouter) Delforterie
 Projectnr.: 16.30.10518.01
 Schaal (A4): 1:10.000
 Ondergrond: Copyright © 2016, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

Figuur 8: inrichting dassenbosje

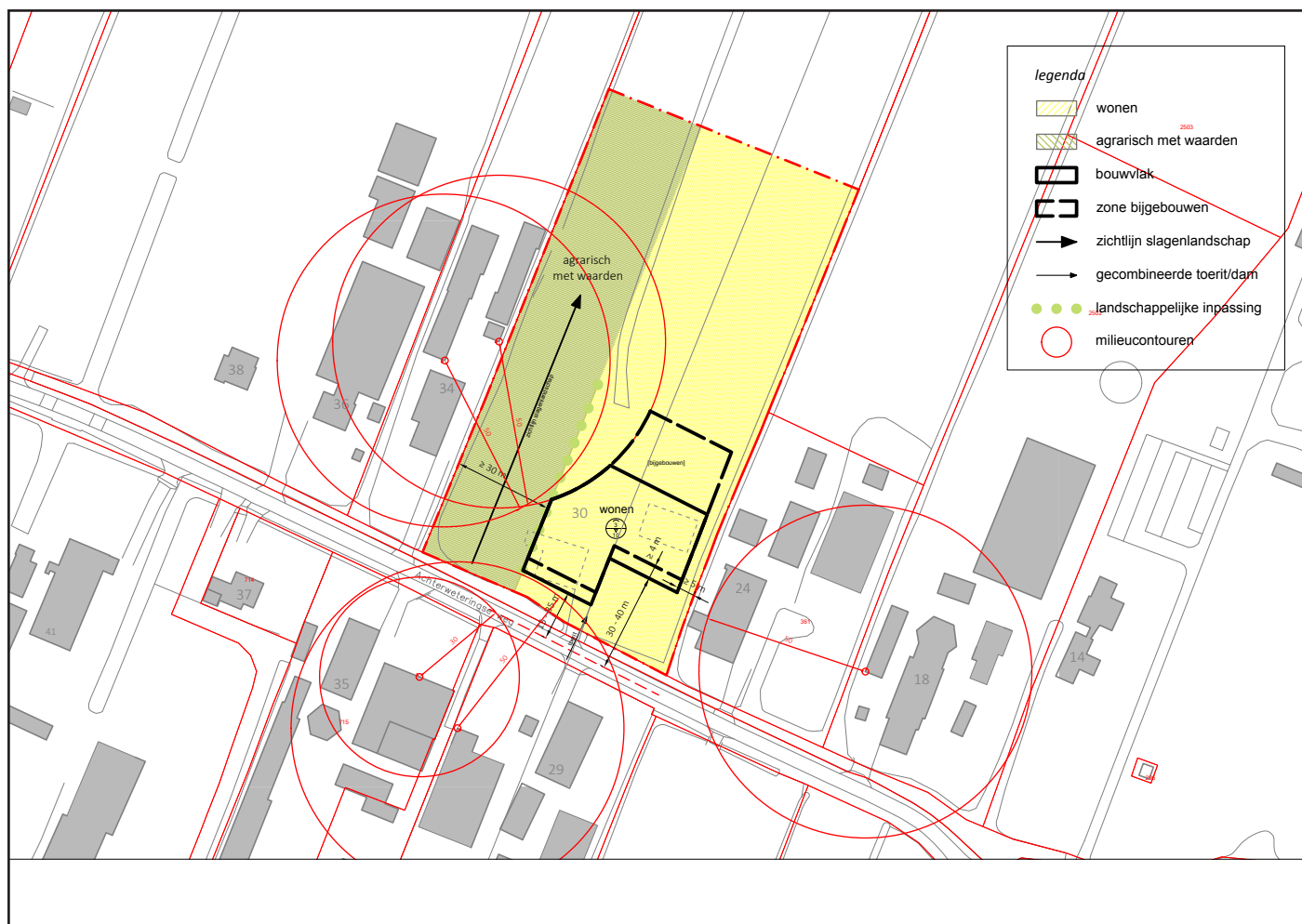
6. Alternatieven

Het eerste doel is het verwijderen van asbest in de schuur waar de uilen broeden en in de bodem ten behoeve van de volksgezondheid. Voor het verwijderen van asbest dient de gehele schuur te worden gesloopt. Uit het asbestonderzoek (kenmerk 17-8982.A3 – Asbestonderzoek, Achterweteringseweg 30 te Maartensdijk, d.d. 8 september 2017) blijkt dat het asbest zich in de gehele stal waar de kerkuilen broeden bevindt, dus zowel in het dak als in de gevelbeplating. Zie hiervoor paragraaf 1.1 van dit rapport. Het verwijderen van zowel het dak als de bitumen afdichtkit met behoud van de schuur is niet mogelijk. Ook voor het verwijderen van asbest in de bodem onder de schuur (Econsultancy, rapport 4861.002 versie D1, d.d. 19 januari 2018), zal de schuur eerst moeten worden verwijderd.

Het andere doel is het beschermen van een dassenburcht. Dit kan alleen als financiering wordt gevonden voor dit plan. In combinatie met de verplichte asbestsanering en het uit gebruik raken van dit erf is de meest voor de hand liggende manier om de financiering te realiseren, het ontwikkelen van dit erf.



BIJLAGE 1 - BESTEMMING OP DE KAART



Figuur 3: kaart met de bestemming, zoals aangeleverd door de opdrachtgever



Over ons

Habitus natuur & landschap is een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.



Zwervende heidelibel (Sympetrum fonscolombii)

